

Contant geld en witwassen

14-1-2025 | financieel-
economisch strafrecht

Mr. drs. W. de Vries

Contant geld is moeilijker te traceren dan geld dat op een bankrekening staat. Een bankbiljet vertelt je verder niet wie de 'eigenaar' is en hoe de persoon in kwestie het geld heeft verdiend. Het criminele milieu houdt daarom graag contant geld aan. Maar evenwel geldt: zoals niet iedereen die een toga draagt een advocaat is, zo houdt contant geld ook niet altijd verband met criminele activiteiten. Waar op te letten als contant geld in verband wordt gebracht met witwassen?

'Voorwerp afkomstig uit enig misdrijf'

Om van witwassen te (kunnen) spreken dient allereerst sprake te zijn van 'een voorwerp' dat een criminele herkomst heeft. Zo'n voorwerp kan contant geld zijn. Zeker als aangetroffen contant geld een redelijke waarde vertegenwoordigt, wordt als snel gesteld dat sprake is van een witwasvermoeden. Mijn collega Langenburg schreef in een [eerder blog](#)¹ al eens uitgebreid over de verschillende stappen die moeten worden doorlopen alvorens tot de vaststelling van een criminele herkomst kan worden gekomen. Zodra is vastgesteld dat contant geld ofwel een onverklaarbare herkomst heeft waardoor mag worden verondersteld dat het vermogen afkomstig is uit criminele activiteiten of het gewoon duidelijk is – op basis van de bewijsmiddelen in het

strafdossier – dat het contante geld door middel van het plegen van een misdrijf is vergaard, kan dit op twee manieren tot een veroordeling wegens witwassen leiden.

Twee soorten witwassen

Allereerst door het contante geld bij je te houden, te besteden of over te dragen, wetende (of terwijl iemand redelijkerwijs kon vermoeden) dat het geld een criminele herkomst heeft.

Daarnaast door te verhullen wat de werkelijke aard of herkomst is van het contante geld, dan wel te verhullen wie de rechthebbende van het contante geld is. Om van 'verhullen' in de zin van witwassen te kunnen spreken volstaat niet het enkele aanwezig hebben van contant geld. Zeker nu vanuit [De Nederlandse Vereniging van Banken \(NVB\)](#)² aan burgers wordt geadviseerd om contant geld aan te houden, omdat vanwege geopolitieke spanningen de kans bestaat dat het banksysteem wordt verstoord door cyberaanvallen van buitenlandse entiteiten.

Er moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat pinautomaten en pinapparaten op enig moment tijdelijk niet meer werken. Het aanhouden van contant geld duidt daardoor niet (langer) op het uit het zicht houden van vermogen.

zorg ervoor dat u op vragen van de bank voorbereid bent waar het geld precies vandaan komt

Verhullen in de zin witwassen (artikel 420bis, eerste lid onder a, Sr): 'versluiering'

Om van 'verhullen' in de zin van het strafbare feit witwassen te kunnen spreken, dient sprake te zijn van versluiering. Bijvoorbeeld door een onjuiste voorstelling van zaken te geven om zo het zicht op de herkomst/rechthebbende/etc. te bemoeilijken. Deze gedraging moet verder ook geschikt moet zijn om dat doel te bereiken. Het OM moet laatstgenoemde omstandigheid dus ook kunnen bewijzen.

Het enkel opnemen van contant geld vanaf een bankrekening of het storten van contant geld op een bankrekening, valt daar uitdrukkelijk niet onder. Sterker nog: het storten van contant geld op een bankrekening is juist niet verhullend. Eerder is het tegenovergestelde waar. Immers wordt door middel van het storten van contant geld een *'paper trail'* gecreëerd, waarmee de identiteit van de ontvanger wordt onthuld en de route om te achterhalen welke persoon het geld heeft gestort zich bovendien (ook) openbaart. Door contant geld te storten op een bankrekening wordt de bestemming daarvan onthuld waarmee de herkomst makkelijker traceerbaar wordt. Van 'verhullen' in de zin van het strafbare feit witwassen is daarom onder deze omstandigheden geen sprake.

Ook het 'verstopten' van geld op een onlogische plek is in beginsel niet aan te merken als 'verhullen' in de zin van het strafbare feit witwassen. Let wel: als geld is verstopt terwijl men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat dit uit enig misdrijf afkomstig is, is het feit dat je erover kunt beschikken - omdat je weet waar het verstopt is - voldoende om tot een veroordeling voor witwassen te komen. Dit omdat je het onder die omstandigheden 'voorhanden' hebt.

Om tot 'verhullen' in de zin van witwassen te komen dient actief een rookgordijn te worden opgeworpen, wat zich vaak uit in een reeks of samenstel van handelingen.

Contant geld op een bankrekening storten om dit vervolgens met een begeleidende (algemene) omschrijving over te boeken naar een andere bankrekening is geen verhullende activiteit. Als echter in de omschrijving bij de overboeking een andere voorstelling van zaken wordt gegeven over de herkomst van het vermogen of de (uiteindelijke) bestemming ervan, zal wél snel sprake zijn van 'verhullen' in de zin van het strafbare feit witwassen.

Als na het aantreffen van een grote hoeveelheid contant geld een witwasvermoeden is vastgesteld, wordt van degene bij wie het contante geld wordt aangetroffen verwacht om aan te geven wat de herkomst is van dit geld. Hetzelfde geldt uiteraard het storten van contant geld op een bankrekening. Een bank zal al snel naar de herkomst vragen. Bij het niet-bevredigend, niet-voldoende of helemaal geen antwoord geven op de vragen die bank stelt, doet de bank niet alleen een melding bij de Financial Intelligence Unit (FIU) wat aanleiding kan zijn om een strafrechtelijk onderzoek te starten. In dat geval zegt de bank ook de bankrelatie op. Bankrekening worden opgeheven. Eventuele (hypothecaire) financiering moeten versnel worden afgelost met alle problemen van dien.

Contant geld? Wees voorbereid!

Als u om wat voor reden dan ook grotere sommen contant geld bij u houdt, ontvangt of op uw bankrekening wil storten: zorg ervoor dat u op vragen van de bank voorbereid bent waar het geld precies vandaan komt, welke economische activiteiten u heeft ontplooid en - in het geval van een schenking of lening - waarom en van wie u het geld precies heeft ontvangen c.q. geleend en onder welke voorwaarden dit precies is gebeurd. Heeft u het van uw bankrekening afgehaald door het eenvoudigweg contant op te nemen? Weet de bankafschriften te vinden waar dit uit blijkt. Heeft u het van iemand anders gekregen? Zorg ervoor dat u weet van wie dit is en waarom u dit geld hebt ontvangen.

Tot slot

Bronnen

- 1 | <https://www.jaeger.nl/hoe-kan-een-verdenking-van-witwassen-tot-vrijspraak-leiden/>
- 2 | <https://www.nvb.nl/>

Bedenk ook dat als iemand contant geld schenkt van enige omvang, dat daar al snel schenkbelasting over moet worden betaald. Om latere discussie te voorkomen is het goed om het lenen van contant geld vergezeld te laten gaan met het schriftelijk vastleggen van hoeveel er is geleend, tegen welke rente, onder welke voorwaarden dit is gebeurd en wanneer de lening terug moet zijn betaald. Bedenk verder dat degene die het geld heeft uitgeleend mogelijk (ook) zal moeten verantwoorden waarmee hij of zij het contante geld heeft vergaard.

Bent u als verdachte aangemerkt in een witwasonderzoek? Neem dan contact met ons op. Het verdient aanbeveling om u tijdens de verhoren en ter terechtzitting bij te laten staan door een advocaat met de nodige ervaring in witwaszaken.

Meer informatie of advies?

Kijk op www.jaeger.nl/kennisbank voor meer informatie over diverse onderwerpen en thema's. Als u vragen heeft, advies nodig heeft of een probleem wilt oplossen, kunt u contact opnemen met ons. Wij staan voor u klaar. U kunt ons bereiken op 020 - 676 04 81 of mail ons op info@jaeger.nl